

عنوان مقاله:

اخلاق ساختن در معماری (منظر اخلاق فضیلت گرا و اخلاق کانتی)

محل انتشار:

دوفصلنامه اندیشه معماری، دوره 3، شماره 5 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

رضا مرادپور - پژوهشگر دکتری معماری، مجتمع هنر و معماری، دانشگاه یزد، یزد، ایران

کاظم مندگاری - استادیار، گروه معماری، مجتمع هنر و معماری، دانشگاه یزد، یزد، ایران

هادی ندیمی - استاد، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

معماری با وجود ابعاد اخلاقی مهم و گسترده آن، مدت‌های مدیدی است که در حوزه زیبایی‌شناسی مطالعه و ملاحظه شده است نه در حوزه اخلاق. هر عمل اختیاری و ارادی انسان، مشمول ملاحظه و داوری اخلاقی است. ساختن، بنیادی‌ترین عمل در معماری است و پیامدها و آثار بسیاری در انسان، طبیعت و محیط مصنوع دارد، بنابراین می‌بایست موضوع داوری اخلاقی باشد. اخلاق هنجاری، شاخه‌ای از فلسفه اخلاق است که به بررسی امور خوب (درست) و بد (نادرست) و نحوه تعیین اعمال صواب و خطا می‌پردازد. هر یک از نظریات اخلاق هنجاری، موضع و معیارهایی خاص در این باره دارند که می‌توان با فهم مبانی و دستورالعمل‌های اساسی و عام آنها، نظر خاص آنها را در باب ساختن در معماری، استنتاج و استنباط نمود. هدف این مقاله، بررسی دیدگاه‌های دو نظریه مهم اخلاق هنجاری (اخلاق فضیلت‌گرا و اخلاق کانتی) درباره امر ساختن در معماری است. اینکه ساختن مطلوب و مقبول از این دو منظر اخلاقی چگونه تعریف می‌شود و هر یک از این دو نظریه به چه نوعی از معماری منجر خواهد شد. در بخش نخست مقاله که توصیفی است، تلاش شده است با مراجعه به متون تخصصی حوزه فلسفه اخلاق، مبانی و معیارهای دو نظریه اخلاق فضیلت‌گرا و اخلاق کانت شناسایی و معرفی شود. در بخش دوم مقاله که تحلیلی و استدلالی است، سعی شده است با تأمل در مبانی و معیارهای هر نظریه، دستورالعمل اساسی و دیدگاه آنها درباره ساختن مطلوب در معماری، به روش استدلال منطقی، استنباط شده و برخی شواهد و مصادیق نیز در تأیید استنباطها ارائه شود. نتایج این پژوهش، اولاً تفاوت‌های عمیق و جدی دو رویکرد اخلاقی فضیلت‌گرا و کانتی؛ و ثانیاً نسبت مستقیم و نزدیک بین اخلاق فضیلت‌گرا با معماری سنتی و نسبت بین اخلاق کانتی با معماری معاصر را نشان داده است. معماری در اخلاق فضیلت، وابسته به کمال و نقص شخصیت و نفس معمار است و لزوم فضیلت‌مندی معمار، حائز اهمیت است. در اخلاق کانتی، معمار کاملاً آزاد و مستقل است و تنها به تشخیص عقل خود و نه هیچ منبع دیگری عمل می‌کند.

کلمات کلیدی:

ساختن، اخلاق و معماری، فلسفه اخلاق، اخلاق هنجاری، اخلاق فضیلت‌گرا، اخلاق کانتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1164481>

